

Sprzedż mienia wyłączonego z masy upadłości **Karolina Sieracek, [radca prawny Wrocław](#), Rödl & Partner**

Według art. 71 ust. 1 Prawa upadłościowego, zindywidualizowana suma pieniężna będąca zapłatą za sprzedaż rzeczy niebędącej własnością sprzedającego, aby mogła być uznana za świadczenie otrzymane w zamian za zbycie przez upadłego mienia, podlegającego wyłączeniu, nie musi znajdować się na samodzielnym rachunku bankowym.

Tak orzekł Sąd Najwyższy w wyroku I CSK 114/17 z 1 grudnia 2017 r.

Spółka z o.o. wniosła o wyłączenie należących do niej szyn kolejowych z masy upadłości przedsiębiorstwa w upadłości likwidacyjnej, a następnie ich wydanie. Przedmioty zostały dostarczone na podstawie umowy dostawy. Powództwo objęło również, w wypadku zbycia szyn przez przedsiębiorstwo, zobowiązanie pozwanej do wydania otrzymanego świadczenia ekwiwalentnego w kwocie nie niższej niż równowartość szyn.

W wyniku zawartego pierwotnie kontraktu strony postanowiły, że do chwili zapłaty przez pozwaną, dostarczone towary pozostaną własnością spółki z o.o. PKP PLK S.A. zlecił przedsiębiorstwu wykonanie przebudowy infrastruktury kolejowej. Strona powodowa dostarczyła pozwanej szyny, jednak przedsiębiorstwo nie zapłaciło należności za dostawę.

Dwa dni po tym, jak PKP zapłaciła pozwanej wynagrodzenie, sąd rejonowy ogłosił upadłość przedsiębiorstwa z możliwością zawarcia układu, pozostawiając zarząd majątkiem upadłego. Następnie, postanowieniem z listopada 2012 r. ustanowiono zarządcę masy upadłości i zmieniono sposób prowadzenia postępowania upadłościowego, decydując się na likwidację majątku dłużnika.

Zdaniem sądu rejonowego, strona powodowa nie wykazała, aby nabycie szyn przez PKP nastąpiło w całości po dniu ogłoszenia upadłości. Strona powodowa nie wykazała także samej wartości świadczenia otrzymanego przez upadłego od PKP w zamian za zbyte szyny kolejowe. W ocenie sądu I instancji świadczenie wzajemne za zbyte szyby nie zostało wyodrębnione w masie upadłości w rozumieniu art. 71 ust. 1 Prawa upadłościowego (dalej: p.u.), gdyż środki pieniężne wpływały na ogólny rachunek bankowy pozwanej, wskutek czego uległy połączeniu z innymi środkami wchodzącymi w skład masy upadłości. Zdecydowało to o braku możliwości uwzględnienia powództwa.

Z tego powodu oddalił on powództwo w zakresie wydania świadczenia wzajemnego i żądania ewentualnego o zapłatę, które uznał za niedopuszczalne w postępowaniu o wyłączenie z masy upadłości. Sąd II instancji podzielił większość wniosków sądu I instancji i oddalił wniesioną apelację. Zaaprobował dokonaną wykładnię art. 71 ust. 1 p.u., gdyż żaden z przeprowadzonych dowodów nie pozwalał na ustalenie wartości świadczenia otrzymanego za szyny. Sąd uznał, że art. 71 p.u. w sposób jednoznaczny wspomina o wyodrębnieniu świadczenia, a nie możliwości jego identyfikacji. Ponownie podkreślił, iż strona powodowa nie wykazała wartości, za jaką pozwana zbyła sporne przedmioty.

Strona powodowa wniosła skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego. Odnosząc się do zarzutów skarżącej SN zwrócił uwagę, iż nieprawidłowo przyjęto w postępowaniu, że umowa zawarta pomiędzy PKP i pozwaną nie przewidywała odrębnych świadczeń wzajemnych, związanych z przeniesieniem własności wykorzystywanych przez wykonawcę materiałów na rzecz zamawiającego. Wystawiona na rzecz pozwanej faktura musiała zawierać wartość szyn. Nie wynikało z niej wprawdzie, ile dokładnie wynosiło świadczenie wzajemne za sporne przedmioty, ponieważ faktura obejmowała również koszty pracy, nie różnicując tych pozycji. W takiej sytuacji należało przyjąć wartość szyn wedle umowy dostawy strony powodowej i pozwanej.

Kluczowe znaczenie miało w sprawie naruszenie art. 71 ust. 1 p.u. przez jego błędną wykładnię. W dalszej kolejności doszło do nieprawidłowego przyjęcia, że w sytuacji, gdy świadczenie pieniężne jest spełniane bezgotówkowo, tj. w drodze przelewu bankowego, to o jego wyodrębnieniu w masie upadłości można mówić wyłącznie, gdy wpłynie ono

na odrębny rachunek bankowy. Z wyżej tych przyczyn, SN uchylił zaskarżony wyrok i skierował sprawę do ponownego rozpoznania.

KOMENTARZ EKSPERTA

Karolina Sieracek radca prawny we wrocławskim biurze Rödl & Partner

Zgodnie z art. 71 ust. 1 p.u., w razie zbycia przez upadłego własności i innych praw majątkowych podlegających wyłączeniu, otrzymane w zamian świadczenie, o ile jest wyodrębnione w masie upadłości, wydaje się osobie, do której prawa te należały. Możliwość wydania mienia z masy upadłości uzależniona jest zatem od spełnienia dwóch warunków. Pierwszym z nich jest dalsze istnienie świadczenia lub chociażby jego części. Drugim warunkiem jest konieczność wyodrębnienia go w masie upadłości. Kwestia ta została odmiennie zinterpretowana przez sądy I i II instancji oraz sam SN. Słusznie ten ostatni uznał, iż nie można mówić o „wyodrębnieniu w masie upadłości” tylko wtedy, gdy świadczenie pieniężne jest spełniane na odrębny rachunek bankowy. Kwota będąca zapłatą za sprzedaż może zostać przekazana na wspólny rachunek bankowy upadłego, a następnie może podlegać wyłączeniu z masy upadłości. Fakt, iż świadczenie wzajemne nie musi znajdować się na samodzielnym rachunku bankowym, który należałoby każdorazowo wskazywać kontrahentom, czyni zadość powszechnie obowiązującym w obrocie praktykom. Ciężko byłoby oczekiwać, ażeby do każdej transakcji przedsiębiorca udostępniał drugiej stronie umowy indywidualny numer konta bankowego, na który należałoby dokonywać wpłat i w ten sposób zabezpieczając się na wypadek ogłoszenia upadłości przez kontrahenta. Dokonywanie wpłat na wspólne konto pozwala na ich dostateczne wyodrębnienie poprzez analizę wpłat, tj. ich wysokości oraz dat uznania rachunku.

Źródło: <https://www.rp.pl/Firma/307059997-Sprzedaz-mienia-wylaczonego-z-masy-upadlosci.html>